

Refleksjoner om STEP

Innlegg på sluttkonferanse
27.november 2025

Marit Ulvik, UiB

Can you help me, Mrs. Martin? This wasn't covered in any of my education courses.

Lærere fortviler: – Alt vi tilbyr, er kjedelig

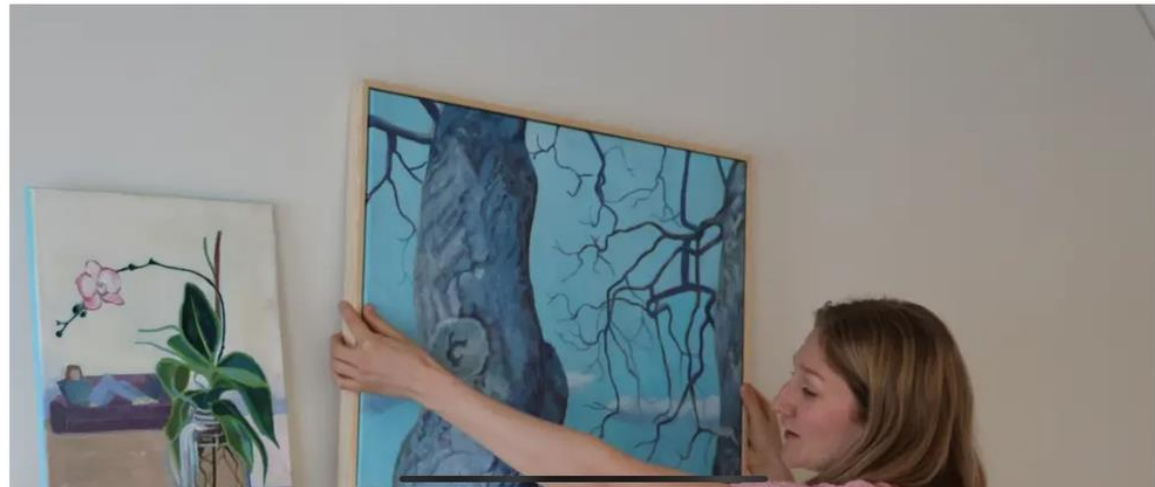
Barneskolelærerne er helt utslitte etter en dag i klasserommet.

 Lytt til saken • 5 minutter

Line (35) ble utbrent av lærerjobben – fant ny karrierevei

Line ble utbrent av å jobbe som lærer. Torsdag åpner hun sin første utstilling på Biologen på Herdla.

Betydningen av en god start

- Lærere som opplever å mestre yrket, blir mer åpne og knytter seg sterkere til det (Hoy & Spero, 2005; Morettini et al., 2020).
- Veiledning bidrar til økt jobbtilfredshet og trivsel (OECD, 2025).

Å være lærer

- Fullt ansvar fra første dag
- Ofte krevende jobber
- Tilbyr noe som den andre ikke nødvendigvis etterspør
- Må forholde seg til mange
- Kan ikke velge sosial distanse
- Yrket blir snakket ned
 - lite verdsatt i samfunnet (OECD, 2025)

Å være profesjonell

- Evne til å ta beslutninger ut fra situasjonen (Fransson et al., 2018)
- Generell kunnskap må tilpasses den aktuelle situasjonen (Hermansen & Mausethagen, 2016)
- Element av improvisasjon (Kulelid & Engelsen, 2017)
- En undersøkende holdning til eget arbeid (Cochran-Smith et al., 2009)
- Et kritisk perspektiv bidrar til å unngå reproduksjon av uheldig praksis (Kvernbekk, 2012)

Nye lærere utvikler styrke når de opplever
anerkjennelse i og utenfor skolen.
Anerkjennelse fører til trivsel, ikke bare til
overlevelse (Morettini et al., 2020).

Profesjonsfaglig veiledning

- Kan i mindre grad undervise som de ble undervist
- Noe må læres på arbeidsplassen
- Må få tid til å reflektere over erfaringer for å lære av dem
- Veileder skal både støtte og utfordre
- Å bli utfordret kan fremme læring, men forutsetter en grunnmur av tillit (Merket, 2024; Warwick et al., 2016)

- Så opplæring i Itslearning og Visma og sånn, det er ikke veiledning, det er på en måte opplæring i systemer, mens det å snakke om undervisning, fag, klasseledelse og den type ting, det er det vi skal gjøre. Det vi snakker om i veiledningen, det blir mellom meg og veisøker og det har ikke avdelingslederen noe med [...] Altså jeg er jo ikke rådgiver, og jeg er ikke avdelingsleder. (Ulvik et al., 2024)

Utfordringer i veiledning

(Hobsen et al., 2009; Hobsen & Maxwell, 2020)

- Mangler gode rammevilkår
- Veiledning lite anerkjent
- Dårlig utvelgelsesprosess
- For veileder:
 - Vanskelig å følge opp gode intensjoner
 - Mangel på veiledernetverk
- For veisøker:
 - Veileder lite tilgjengelig og støttende
 - Veiledning kan være en belastning

Valg av
utdanning

Profesjons-
utdanning

Profesjons-
kvalifisering

Profesjonell
utvikling

Dialog

Prosjektet har som mål å legge til rette for forsknings- og erfaringsbaserte dialoger, og gjennom det påvirke praksis og politikk

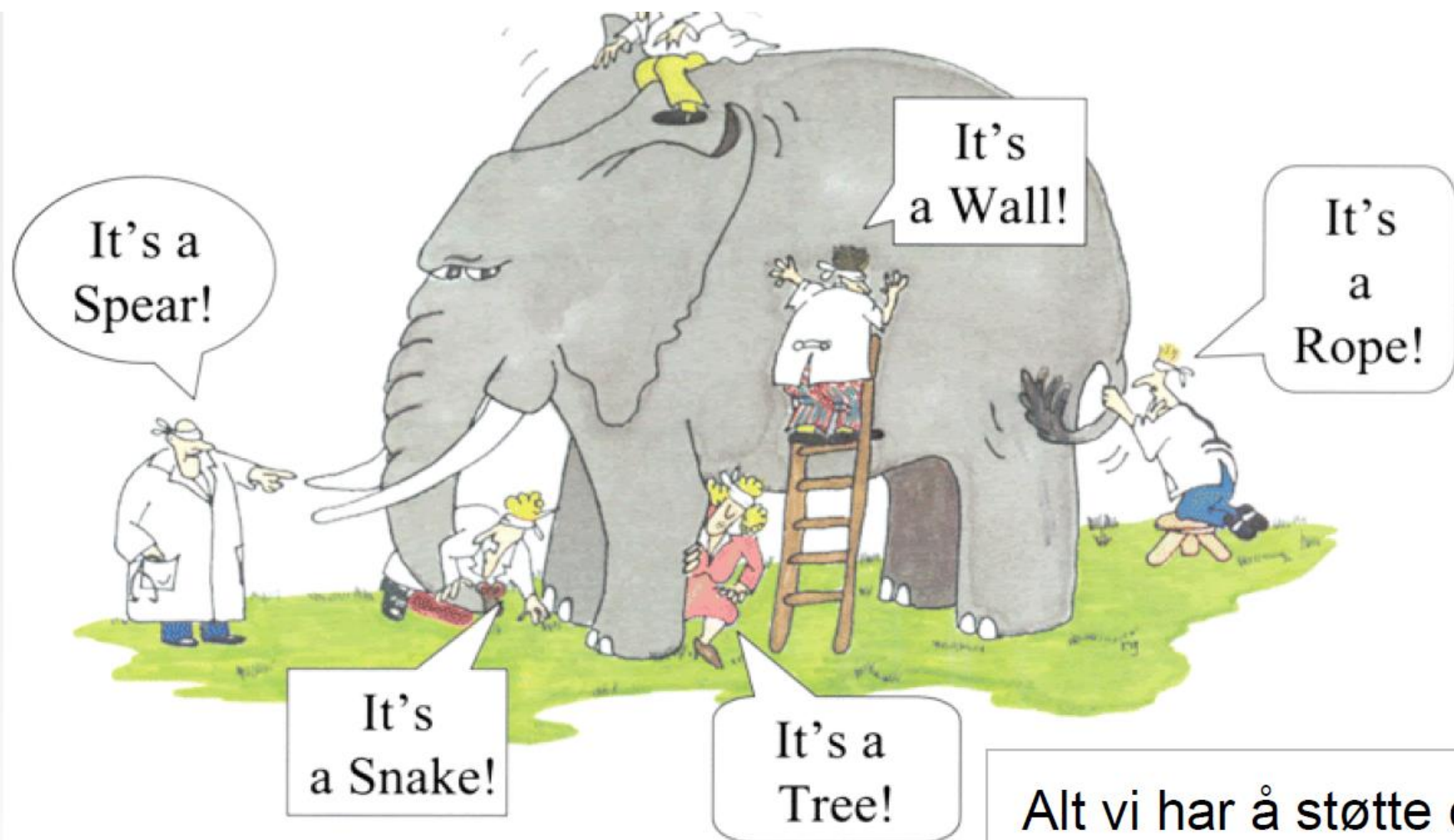
- Spenninger kan bidra til ny forståelse og ny praksis (Engeström, 2005)
- Får tilgang til flere perspektiv
- Krever en situasjon preget av toleranse og tillit
- Vil da unngå å bli opptatt av å forsvare og angripe mer enn å lytte

“A way of seeing
is also a way of
not seeing”

(Eline Vanassche)

Most people do not listen with the intent to understand; they listen with the intent to replay (Stephen Covey)

Alt vi har å støtte oss til er våre konstruksjoner (Bateson).

Årsaker til lærerflukt

- Personlige grunner
- Selvbilde
- Krevende arbeidsbetingelser
- Mangel på gode støtteordninger
- Lite relevant utdanning
- Lærerutdanning brukes i andre yrker
- Yrket endres

Sluttet som lærer etter to år: – Mistet meg selv

Det kreves for mye av dagens lærere, mener Solveig Sæthre (31). Hun er en av mange nyutdannede lærere som slutter i jobben etter få år.

SLUTTET: Solveig Sæthre trodde hun kom til å trives som lærer, men jobben ble for krevende: – Jeg orket ikke mer, sier 31-åringen som nå søker andre jobber.

FOTO: ELINE MOLVÆR LØNDAL / NRK

Eline Molvær Løndal
Journalist

Publisert 18. aug. kl. 09:45

Hvorfor bli lærer? (Johannessen, 2023)
<https://www.utdanningsnytt.no/10-grunner-til-at-folk-digger-a-jobbe-i-skolen/368040>

- Formidle fag
- Møte og bli kjent med elever
- Gode kolleger
- Fleksibilitet
- Tid til faglig oppdatering
- Utgjøre en (positiv) forskjell
- Bidra til unge menneskers motivasjon for læring og dannelse
- Se mennesker utvikle seg, lære og vokse opp
- Jobbe tett på og med mennesker

Takk for oppmerksomheten!